

Carles Martí Martí

Aquest estiu del 2021 es compleixen vint anys de la protesta que va aconseguir salvar els arbres de Sant Antoni. Per tant, hem de celebrar el que, sens dubte, va ser una important victòria en la lluita contra una administració local entestada a destruir una part del nostre patrimoni popular amb l'excusa de millorar la circulació viària dins del poble. Una acció «sacrílega» de certs batlles que en nom de la «comoditat circulatòria» són capaços de liquidar el patrimoni ambiental d'una vila sense tenir en compte els sentiments de la gent.

Al Riudoms d'aquells anys foscos, la gent continuava passiva als canvis i les novetats que promovia la «casa gran». Així, diverses causes van ser oblidades tant per manca d'interès com per cansament de la forma d'exercir autoritària de l'Ajuntament.

Davant la imminent tala de plàtans a Sant Antoni, però, la Plataforma Convilatana es va posar en marxa. La idea de l'Ajuntament i la Diputació era trossejar el parc de Sant Antoni i arrencar vuit arbres centenaris amb l'excusa d'ampliar l'entrada al poble venint de les Borges i facilitar així la circulació automobilística. Tota

una declaració d'intencions que va ser rebutjada totalment per la majoria dels riudomencs que van acusar les institucions públiques de voler malmetre el patrimoni paisatgístic de Riudoms.

En aquest sentit, cal recordar el gran mèrit del citat col·lectiu Plataforma Convilatana que va aconseguir desvetllar, per primera vegada en molts anys, un grup de persones que va lluitar activament per la conservació dels arbres i la plaça. Una victòria de la unitat popular que va sorprendre les autoritats, les quals es van afanyar primer a intentar salvar el projecte amb petites modificacions i, finalment, davant la negativa de la majoria de la població, van procedir a retirar-lo del tot.

Com va assenyalar la premsa de l'època (vegeu el diari *El Punt* del 4 d'agost de 2001), «...el projecte de reforma de la carretera ha fet evident en l'àmbit local un canvi d'actitud dels ciutadans respecte a les decisions dels governants».

Una decisió totalment arbitrària i en contra dels interessos dels ciutadans i del medi ambient que, per fortuna, es va poder revertir. »

història

Els arbres de Sant Antoni, més de quinze anys després

Carles Martí Martí

El diàleg 26 de juliol de 2001 el diari *El Punt* dedicava tota una pàgina a l'assumpte dels arbres de Sant Antoni, amb el títol de «El col·lectiu Unió M. Vila, Antonio Fort, Lluís Gripiet, Joan Malaló, Jordi Nolla, Montserrat Guipert i Ignàcia Ferragut que s'oposen a la tala».



Les lliçons de la protesta popular

En la perspectiva que donem els setze anys passats, podem fer una valoració de les mobilitzacions populars que es van produir en contra del projecte d'ampliació de la carretera TV3101 entre les Borges del Camp i Riudoms elaborat per la Diputació de Tarragona i que, en el seu redactat inicial, afectava la supervivència dels arbres centenaris de la carretera i, en el seu recorregut urbà, a més, comportava l'eliminació d'una part important dels de la plaça de Sant Antoni.

El resultat va ser el d'una clara victòria popular de la gran majoria de veïns que demanava la seva conservació i manteniment, i que va obligar l'Ajuntament de Riudoms a una remodelació a fons del projecte per tal que fos respectat el patrimoni natural amenaçat per la carretera.

La massiva assemblea popular a Sant Antoni del 25 de juliol del 2001, dia de la Festa Major, va ser el punt àlgid del moviment reivindicatiu durant

el qual el president de la Diputació (Josep Maríné Grau), en un acte inaudit, va compareixer a Riudoms a explicar i defensar el projecte d'ampliació, al costat de l'alcalde de Riudoms (Josep M. Vallès Jové) i l'equip de govern de l'Ajuntament. Davant la massiva assistència (la premsa va parlar d'unes cinc-cents persones) i amb la reacció airada de la majoria dels convocats que van mostrar el seu rebuig al sr. Maríné, aquest, en una intervenció curta, va donar de seguida l'acte per acabat no sense abans anunciar als congregats la supressió del projecte del tram urbà de la carretera des del cementiri fins a la plaça d'Arnau de Palomar i obrir un nou període d'al·legacions perquè tothom pogués expressar la seva opinió. Per la seva banda, l'alcalde, per calmar el rebuig popular al projecte, es va comprometre a no tocar la plaça de Sant Antoni, però sí els arbres de la carretera amb l'argument que constituïen un perill per la circulació i va deixar en mans dels tècnics la resolució del «problema». El partit

opositor, ERC, ho va rebutjar i va demanar que no es toqués cap arbre. Per la seva part, la Plataforma de Comunicació Convilatana va rebutjar

«El gran mèrit de la Plataforma va ser ajudar a despertar la consciència adormida d'un poble que estava acostumat a entomar, sense massa queixes, les decisions polítiques dels diferents governs locals»

qualsevol retirada ni trasplantament dels arbres centenaris i va obligar la Diputació a deixar els arbres tal com estaven, en contra dels arguments

«tècnics circulatòria». Al final va guanyar el moviment popular i el govern municipal es va veure obligat a acceptar la demanda de la majoria de gent de deixar intactes la plaça i els arbres.

La Plataforma de Comunicació Convilatana, el col·lectiu que va agrupar i organitzar la massiva protesta popular, va triomfar en la seva reivindicació de lluitar pel patrimoni natural i gràcies a la seva voluntat avui els arbres continuen vius i la plaça és un dels llocs més emblemàtics i estimats del poble. La força de la gent es va manifestar en les assemblees populars que van comptar amb la participació d'una majoria disposada a fer-se sentir a través de la seva presència i amb la recollida de més d'un miler de signatures.

Una de les lliçons de la mobilització va ser adonar-se de la gran sensibilització latent i que avui ja és un clam entre la majoria de la població a favor de la conservació del medi natural servat a través de les generacions que